

Súd: Okresný súd Košice okolie
Spisová značka: 18P/29/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7520200546
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Benková
ECLI: ECLI:SK:OSKE3:2020:7520200546.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice - okolie sudkyňou JUDr. Máriou Benkovou vo veci starostlivosti súdu o maloletú F. Y., X.. X.X.XXXX, bytom u matky, zastúpenej kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, Staničné nám. 9, Košice, dieťa rodičov Y. L.C., X.. XX.X.XXXX, t.č. bytom H., R. H. X a J. Y., nar. X.X.XXXX, L. Ž., J. XXX, v konaní o zvýšenie výživného, takto

rozhodol:

M e n í rozsudok Okresného súdu Košice - okolie č. k. 9P/194/2011-28 zo dňa 22.5.2012 v časti vyživovacej povinnosti otca k maloletej F. Y., X. X.X.XXXX tak, že upravuje vyživovaciu povinnosť otca k maloletej F. zo sumy 30% životného minima na jedno nezaopatrené nepľnoleté dieťa určené zák. č. 601/2003 Z.z. o životnom minime v platnom znení na sumu 110,- € mesačne od 28.1.2020 do 29.2.2020 a od 1.3.2020 vyživovaciu povinnosť upravuje na sumu 70,- € mesačne do budúcnosti, ktorú je otec povinný hradiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky.

Dlžné výživné na mal. F. za obdobie od 28.1.2020 do 31.10.2020 vo výške 421,37 € je otec povinný uhradiť k rukám matky do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti súd návrh matky zamietla.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Matka podaním doručeným súdu dňa 28.1.2020 navrhla zvýšenie výživného na maloletú F.A. zo sumy 30% životného minima na sumu 200 € od 2.1.2020. Návrh odôvodnila tým, že rozsudkom Okresného súdu Košice - okolie sp.zn. 9P/194/2011 zo dňa 22.5.2012 bolo určené výživné zo strany otca voči mal. F.U. Y., X.. X.X.XXXX vo výške 30% životného minima (čo predstavuje 27,- €), počnúc 15.8.2011, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred do rúk matky a dlžné výživné na mal. F. od 15.8.2011 do 31.5.2012 spolu vo výške 247,- € zaplatiť k rukám matky do 30 dní od právoplatnosti rozsudku. V súčasnosti matka žije v 3-izbovom byte v H. sama, ktorý patrí jej matke. Žije tam s mal. F. (9,5 ročnou), ktorá navštevuje 3. ročník ZŠ v H. a s mal. V. L.C.F., nar. 6.10.2019, (2 mesačný), s ktorým je na MD, jeho otcom je H. P., ktorý pravidelne prispieva výživným v sume 50,- €. Otec o mal. F. nejaví záujem, neprispieva výživným a musela požiadať Úrad práce sociálnych vecí a rodiny o vyplácanie náhradného výživného. Jej mesačný príjem je 610,- € (materský príspevok do 31.5.2020) a od júna 2020 bude len suma 370,- € (rodičovský príspevok) a rodinné prídavky 24,- €. Mesačne uhrádza za byt (nájomné + elektrina) v sume 200,- €, internet + TV 20,- €, mobil (internet) 50,- €, pôžička z Poštovej banky 51,- €, školská jedáleň v sume 23,- €, družina 10,- €, ZRPŠ 12,- €, triedny fond 2,- €, v prípade bežných chorôb (chrípka) cca v sume 20,- €, spolu vo výške 391,- € a samozrejme ešte aj stravu a ošatenie. Zároveň každý začiatok školského roka - september, je tiež finančne náročný z dôvodu, že je potrebné zakúpiť zošity, učebnicu na nemecký jazyk, teplákovú súpravu, botasky a iné cca 70,- €. Taktiež sú zvýšené výdaje ku koncu školského roka,

a to na školský výlet cca 90,- €. Mal. F. by mala záujem chodiť aj na tanečný krúžok, no z dôvodu zlej finančnej situácie nemôže mať v detstve záľubu, ktorá by mala lepší vplyv na jej vývoj. Od poslednej úpravy výživného (kde mala mal. F. ešte len 2 roky) sa podstatne zvýšili náklady na jej potreby; ošatenie a stravu, a to z dôvodu, že rastie a je vekovo staršia. Z tohto vyplýva, že matkine finančné prostriedky vôbec nepostačujú na pokrytie jej a dcériných potrieb, a preto jej vypomáha finančne niekedy aj jej mama, a to ak je potrebné na zakúpenie nejakého ošatenia pre F., či liekov a taktiež v prípade nedostatku finančných prostriedkov na stravu pre ňu a mal. syna V.. Matka k návrhu pripojila kópiu rodného listu maloletej.

2. Otec sa k návrhu nevyjadril.

3. Kolízny opatrovník v správe z 10.3.2020 uviedol, že maloletá F. Y., X.. X.X.XXXX, pochádza z družobného pomeru matky Y.K. L.C., X.. XX.X.XXXX, L. R. H. X, H. C. S. J. Y., X.. X.X.XXXX, L. J. XXX/XX, Ž.. Spisovú dokumentáciu maloletej úrad eviduje od roku 2011, kedy matka podala návrh na úpravu rodičovských práv a povinností k maloletej. Rozsudkom Okresného súdu Košice - okolie zo dňa 22.5.2012, č.k. 9P/194/2011, právoplatnosť dňa 5.7.2012, súd zveril maloletú F. do osobnej starostlivosti matky, otca zaviazal prispievať na výživu maloletej sumou 30 % životného minima, styk otca s maloletou súd ponechal bez obmedzenia, na základe dohody rodičov. Matka spolu s maloletou F. a malolekým V. L., X.. X.XX.XXXX, ktorý pochádza z predchádzajúceho ukončeného družobného pomeru matky a otca maloletého H. P., X.. XX.X.XXXX, býva v 3 - izbovom byte na adrese R. H. X, H.. Byt je v osobnom vlastníctve matkinej matky Y. L., ktorá v byte nebýva. V čase zisťovania pomerov v domácnosti matky bolo čisto a upratané, hygiena domácnosti bola na veľmi dobrej úrovni. Maloletá F. má zariadenú detskú izbu poschodovou posteľou, skriňami, stolíkom, stoličkou, maloletá má v domácnosti matky vytvorené vhodné podmienky pre pokojný spánok, má zabezpečený priestor na plnenie školských povinností, pre svoje záujmy a záľuby. Matka mesačne uhrádza elektrinu a inkaso vo výške 200 €, poplatok za televíziu a internet vo výške 19 €, poplatok za mobil vo výške 50 € a pôžičku z Poštovej banky vo výške 51 €. Matka je na materskej dovolenke, poberá materské vo výške 610 €, ktoré bude matke vyplácané do mája 2020. Matka poberá prídavok na deti vo výške 49,90 €. Maloletá F. navštevuje 3. ročník Základnej školy v H.. Stravuje sa v škole, matka uhrádza maloletej stravné vo výške 6 € mesačne. Maloletá navštevuje družinu, za ktorú matka uhrádza 10 € mesačne. Maloletý V. je v celodennej starostlivosti matky. Maloleté deti sú zdravé, ošetrovujúcim detským lekárom je MUDr. F. D. v H.. Otec maloletej J. Y. býva na adrese trvalého pobytu J.Č. XXX/XX, Ž. v 4 - izbovom rodinnom dome s kuchyňou a príslušenstvom, ktorý je vo vlastníctve otcovho otca J. Y.. V dome bývajú rodičia otca, otcova matka je na invalidnom dôchodku, otcov otec je na starobnom dôchodku, sestra otca s manželom a tromi malolekými deťmi. Taktiež v dome býva brat. S otcom v domácnosti býva aj dcéra otca R. Y., X.. X.X.XXXX, ktorá bola Rozsudkom Okresného súdu Košice - okolie zo dňa 5.9.2014, č.k. 9P/65/2014, právoplatnosť dňa 4.11.2014, zverená do osobnej starostlivosti otca, matka maloletej bola zaviazaná prispievať na výživu maloletej sumou rovnajúcou sa 30 % životného minima. Otec s maloletou R. má v dome k dispozícii jednu izbu a kuchyňu. Otec prispieva svojmu otcovi na domácnosť sumou 150 € mesačne (za elektrinu, plyn, domácnosť), stravu si do svojej domácnosti zakupuje sám. Otec je nezamestnaný, evidovaný ako uchádzač o zamestnanie na ÚP. Do 29.2.2020 pracoval v spoločnosti K. F. ako pracovník výroby na dohodu o pracovnej činnosti, v spoločnosti pracoval od februára 2018. Otec uviedol, že dohodu mu spoločnosť nepredložila, z akých dôvodov otec nevedel uviesť. Čistý mesačný príjem otca bol vo výške 550 €. Otec uviedol, že prácu si aktívne hľadá a podáva žiadosti o prijatie do pracovného pomeru. Otec poberá prídavok na dieťa vo výške 24,95 €. Maloletá R. navštevuje materskú školu, poplatky v materskej škole otec neuhrádza, je zdravá, matka maloletej R. na výživu maloletej neprispieva. Otec počas rozhovoru uviedol, že s návrhom matky na zvýšenie výživného nesúhlasí z dôvodu, že je nezamestnaný. S maloletou F. sa nestretáva kvôli matke, poslednýkrát maloletú videl vo veku jej ôsmich mesiacov. Otec nie je vlastníkom nehnuteľnosti ani automobilu. Vzdelanie otca je stredoškolské bez maturity, ukončil stredné odborné učilište. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam úrad navrhuje, aby súd po prevedení dokazovaní zo strany otca zvýšil výživné na maloletú F. primerane možnostiam a schopnostiam otca, ako aj odôvodneným potrebám maloletej, nakoľko od poslednej úpravy výživného uplynulo viac ako sedem rokov, maloletá F. navštevuje základnú školu a aj z tohto dôvodu sa náklady na výživu a zabezpečenie odôvodnených potrieb maloletej podstatne zvýšili.

4. Súd vykonal dokazovanie výsluchom matky, vyjadrením kolízneho opatrovníka, oboznámením listinných dôkazov a oboznámením pripojeného spisu tunajšieho súdu č.k. 9P/194/2011 a zistil nasledujúci skutočný stav.

5. Matka pri výsluchu na pojednávaní uviedla, že má vedomosť o tom, že otca prepustili zo zamestnania, pretože je alkoholik a stále pije. O malol. F. sa nikdy nestaral, nezaujímal, nikdy neposlal ani euro výživného, celé výživné musela vymôcť exekútorka JUDr. J.A.F. vrátane dlžného výživného, a to vtedy, keď sa zamestnal v K.. Je to ťažké svojej dcére stále vysvetľovať, prečo nemá peniaze, prečo jej nemôže kupovať to čo potrebuje, a je odkázaná na pomoc jej mamy. Otec dieťaťa je zdravý, má zdravé ruky a nohy, nech sa zamestná a prestane piť a tak by si vedel zarobiť. Jej sa ťažko žije, už 10 rokov žije sama svoju dcéru a exekútorka vymohla k marcu 2020 len dlh na výživnom a násl. jej už neposlala nič. Na základe vymoženía určitej sumy výživného jej zastavil ÚP náhradné výživné. Jej príjem sa znížil, nakoľko z materskej prešla na rodičovský príspevok a poberá mesačne 419 €, v tom je zahrnuté jednak rodič. príspevok a prídavky na dve mal. deti. Maloletá je štvrtáčka v ZŠ v H., je zdravá, výdavky na ňu má bežné, okrem toho navštevuje tanečný krúžok, kam platí 24 € polročne, a musí zakupovať baletný dres a obuv od 20 do 40 € polročne, oproti návrhu sa jej zvýšilo inkaso na 220 €. Na záver matka uviedla, že súhlasí, aby súd zvýšil výživné od 28.1.2020 na sumu 110 € počas zamestnania otca a následne na 70 € a dlh žiada zaplatiť naraz.

6. Kolízny opatrovník v stanovisku na pojednávaní uviedol, že od poslednej úpravy výživného uplynulo dlhé obdobie a potreby maloletej F.A. sa odvtedy podstatne zvýšili, preto je v záujme maloletého dieťaťa zvýšiť výživné zo strany otca.

7. Podľa potvrdenia zamestnávateľa RYBA Košice, spol. s r.o. otec bol v zamestnaní od 20.8.2018 do 29.2.2020 a pracovný pomer bol ukončený zo strany zamestnávateľa. Priemerný čistý príjem otec za rok 2019 dosiahol vo výške 597,29 €, v mesiaci január 2020 bol jeho čistý príjem 445,17 €. Podľa lustrácie v sociálnej poisťovni otcov vymeriavací základ vo februári 2020 bol 552,64 €. Podľa potvrdenia VIA LUX - Domov sociálnych služieb a zariadenie pre seniorov matka v mesiacoch 1-7/2019 mala priemerný čistý príjem 633 €, od 1.8.2019 bola práceneschopná a od 21.8.2019 bola na materskej dovolenke.

8. Z pripojeného spisu Okresného súdu Košice - okolie č.k. 9P/194/2011 súd zistil, že matka dňa 15.8.2011 iniciovala konanie o úpravu práv a povinností rodičov k mal. F. a vyživovacia povinnosť otca k maloletej F. bola naposledy upravená rozsudkom z 22.5.2012 tak, že súd uložil otcovi prispievať na výživu maloletej sumou 30% životného minima na určenej na nezaopatrené neplnoleté dieťa zákonom č. 601/2003 Z. z. o životnom minime v platnom znení mesačne počnúc 15.8.2011. V čase určenia výživného mala maloletá dva roky, matka poberala rodičovský príspevok 190 € a prídavok na dieťa 22 € a otec bol nezamestnaný, pričom na základe dohody o vykonaní práce mal vo februári 2012 príjem 261,60 € a v marci 2012 - 219,20 €.

9. Podľa § 78 ods. 1 a 3 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v účinnom znení (ďalej len „zákon o rodine“), dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

10. Podľa § 62 ods. 1, 2, 4, 5 zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

(2) Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

(4) Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

(5) Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

11. Podľa § 75 ods. 1 zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

12. Predpokladom zmeny súdneho rozhodnutia o výživnom je zmena pomerov v tých skutočnostiach, z ktorých vychádzalo predchádzajúce súdne rozhodnutie o výživnom. Na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že naposledy bola vyživovacia povinnosť otca určená v roku 2012, odvtedy došlo zmene na strane maloletého dieťaťa, keďže maloletá navštevuje prvý stupeň základného vzdelávania, pričom pri poslednom určení výživného mala necelé dva roky. Potreby dieťaťa postupne rástli jej vekom a navštevovaním školského zariadenia. Aj na strane matky došlo k zmene príjmu na 419 € oproti pôvodnému stavu, kedy bola na rodičovskej dovolenke a zároveň jej pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť (mal. V.). Matka musela za posledných 8 rokov, kedy sa výživné zo strany otca nemenilo, pokrývať zvyšujúce sa potreby dieťaťa v plnej miere sama. Otec na výzvu súdu ohľadom jeho príjmov a výdavkov nereagoval. Kolíznej opatrovníčke uviedol, že s návrhom nesúhlasí, lebo je nezamestnaný. Otec bol pri prvom určení výživného ako aj v súčasnosti nezamestnaný. Otcovi taktiež pribudla vyživovacia povinnosť (mal. R.). Súd zistil, že otec bol zamestnaný do 29.2.2020, kedy bol ukončený pracovný pomer na dobu určitú zo strany zamestnávateľa a nebolo preukázané tvrdenie matky, že otca prepustili pre požívanie alkoholických nápojov. Otec sa na uspokojovaní potrieb maloletej nijakým spôsobom nepodieľa, nezasiela jej výživné, nekontaktuje maloletú, nezasiela jej darčeky a neposkytuje jej starostlivosť.

13. Pri určení výšky výživného súd vychádzal zo schopností, možností a majetkových pomerov oboch rodičov, pričom prihliadol k odôvodneným potrebám maloletej ako aj k tomu, kto z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom je ich zákonnou povinnosťou a trvá, kým dieťa nie je schopné samé sa živiť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov a pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča neberie súd do úvahy výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Pre určenie výšky vyživovacej povinnosti je smerodajná životná úroveň každého z rodičov, preto platí prvoradá premisa, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni každého svojho rodiča. Náklady na dieťa predstavujú všetky náklady potrebné na uspokojenie jeho potrieb. Medzi tieto základné patrí bývanie, stravovanie, ošatenie, hygienické potreby a drogéria, zdravotná starostlivosť, školské potreby a náklady súvisiace s plnením školských povinností, preprava, poplatky, prípadne primerané náklady na mobilný telefón, ako aj potreby súvisiace s rozširovaním a prehĺbovaním vzdelania dieťaťa, rozvoj jeho záujmov a potrieb, kultúrne, športové a rekreačné potreby, čiže všetky potreby nevyhnutné pre život kultúrneho človeka v spoločnosti. Miera týchto potrieb je odstupňovaná a závisí predovšetkým od veku dieťaťa, jeho zdravotného stavu, pričom ak to možnosti a schopnosti rodičov dovoľujú, má výživné zabezpečiť dieťaťu primeraný podiel na výhodách, ktoré dovoľujú možnosti rodičov.

14. Súd dospel k záveru, že od poslednej úpravy výživného nastala kvalifikovaná zmena pomerov odôvodňujúca zvýšenie výživného v rozsahu zodpovedajúcom rozhodnutiu súdu, prihliadol obdobie zamestnania otca, na potencionálne možnosti otca, pri maloletej na vek a s tým súvisiace potreby, tiež nástup na základnú školu. Súd vzal do úvahy, že v čase od podania návrhu do 29.2.2020 bol otec zamestnaný a dosahoval čistý príjem 445 € a 500 €, preto za toto obdobie súd zvýšil výživné na mal. F. na sumu 110 €, nakoľko v tejto výške bolo v jeho možnostiach skutočne ho aj plniť. Následne od 1.3.2020 otec nebol už zamestnaný, súd prihliadol na potencionálne možnosti otca, preto od tohto dátumu upravil výšku výživného na 70 €, pretože túto výšku súd považuje za adekvátnu schopnostiam otca a potrebám dieťaťa.

15. Matka žiadala zvýšenie výživného od podania návrhu, t.j. od 28.1.2020 súd vyčíslil dlh na výživnom k 31.10.2020 na 421,37 € (zvýšenie z 28,79 € na 110 € - alikvótna časť za január 2020 - za 4 dni: $81,21\text{€}/31 \times 4 = 10,48\text{€}$ + za 2/20 - 81,20 €, úprava na 70 € mesačne - za 3-10/20 - $8 \times 41,21\text{€}$). Súd dáva do pozornosti, že zákon neupravuje splatnosť nedoplatkov výživného. Sumu dlžného výživného súd uložil otcovi plniť do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. V prevyšujúcej časti návrh matky na zvýšenie výživného zamietol.

16. O trovách konania účastníkov súd rozhodol v súlade s § 52 CMP a to podľa všeobecnej zásady o náhrade trov konania v mimosporových veciach, teda, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Košiciach prostredníctvom Okresného súdu Košice - okolie (§ 355 ods. 1 a § 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§363 Civilného sporového poriadku).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 odsek 1, odsek 2 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa §63 CMP, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia alebo návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.